

ЯЗЭПХЫНЫГЪЭ АГЬЭПЫТЭШТ

Республикәм ипащә пәублә
псалъә къышызә, Адыгейим
къækлögъә консульым шуфәс гу-
шылæхэмкїә зыфигъезагъ, мы
Іенатlәм зэрэухъагъэмкїә фэ-
гушуагъ. Экономикәмкїә, биз-
нессымкїә, культурәмкїә, нэмыкї
льэнныкъохэмкїә Адыгейимрэ
Тыркуемрэ зэгурьохөү юф зэ-
рэзэдашлэрэм осечшү фишыгъ.
Джащ фэдэу Урысыемрэ Тыр-
куемрэ зэмыйэгъыныгъеу азы-
фагу ильтыгъеэр къышэранэкъын
зэральэкъыгъэм, непэ ныбджэ-
гүнныгъе зэдьрялэу зэрэзэде-
лажъехэрэм мэхъянәшхо илэу
ылъытагъ.

— Тыркуем имылъку зы-
хэль проедприятие 20-м ёху-
мэ Адыгейим юф щашэ. Шьюн-
бизнесменхэм тиреспублике

зэраш югъеш ёгъоным, тиэконо-
микэ инвестициехэр къызэр-
хальхъэрэм төгъэрэзэ, тапэк! аш
ащ фэдэ зэфыщытыкэхэр ти-
ёнхэу сыйцэгугьы. Тэ талъе-
ныкъок! къыттефэрэр зэк! зэ-
зэрдгъэцкэштим щеч хэлээп.
Типредприятиехэр тыркуе бэ-
дзэрым ихъанхэм мэхъан-
шхо и!, ашк! консультствэм
ишюгъашхо къыгъяк!он ыль-
кыщт. юфшэнным изэхэшэн-
к! Тыркуем опытэу юк!э-
ллыр къызфэтэгъэфедэ. Гуши-
эм пае, Адыгэкъал дэт пред-
приятиеу «Кубаньзернопро-
дукт» зыфиорэр Тыркуем
къышыдагъэкъыгэ оборудова-
ниемк! зэтегъэпсыхъагь. Пы-
тэу тызэзыпхыре лъэныкъо-
хэм ашыш нэбгыре миллион

заулэ хъурэ адыгэ диаспорэу Тыркуем щылсэүэр. Аш нэ-мыкіеу къалэу Мыекъуапэрэ Тэхъутэмькью районымрэ Тыркуем икъалехэм аащищэмрэ ныбджэгъуныгэ азыфагу ильэу зэрээдэлэжжэштхэмкіэ зээз-гыныгъэм зэдькжэтхажъех, ащи аамалышуухэр къетых, — къы-люагь Къумпыйл Мурат консу-дым зыкъыфигъязээ

Юнус Эмре Озигджи къызэриуагъэмкэ, Адыгейим, Краснодар краим ыкы Ростов хэкум Ioф адэшIэгъэнэр, лъэныкъохэм зэпхыныгъеу ялэр гъэптигъэнэр зипэщэ консульствэм ившъэрыйл шъхьа. Непэ республикэм къызыфэкъуагъэр ащ ипащхэм нэүасэ зафишын, тапекэ анахъеу аналэ зыты-

рагъэтыштхэр зэдагъэнэфэнхэй ары. Непэ Урысынэмрэ Тырку-емрэ зэрэзэгүрийхэрэм, проект зэфшьхъафхэр щыгын-гъэм зэрэцшихъяращыхэрэм мэхъянэшго ялэу консулым къыхигъэшыгъ. Ашкэ къэралыгъуитгүй я Президентхэм тофышо зэрашлэрэм къыкыгъетуунг.

— Адыгейр инвестициехэм-
кіэ хъопсагьоу зэрэштыр на-
фэ. Аш къыхэкыкіэ тыркуе
мылькур зыхэлъ предприятие-
хэм япчыагъэ нахыбэ тшын
амал щыи. Тыркуем адыгэхэр
бэу зэрэшьцэухэрэм амалеу
къитыхэрэр къызфэдгъэфедэн-
хэ, тикъэралыгъохэр зэзыгхы-
ре лъэмыйджу ар щитын фае.
Адыгейим ипащэ къыгъэуцугъэ

пшъэрлыкъэр гъэцкігъэнхэм
сынаэ тезгъетышт, сишуагъэ
къызэрэзгъэкъоштым сыпы-
льышт, — къыуагъ Генеральне
консулым.

Зэйуклэгчийн хэлэжьагаар АР-ын и Лышихъэрээ министрээгээрээ Кабинеттэй Администрацийн ипашчээ Тхваклуулжынэ Мурат, Мыекуулээ имэрэү Александр Наролиных, УФ-ын МИД илүүклюу Мыекуулээ щылээ Игорь Терзиян, Адыгейим ыктын Пышээ шьольтырым ашын-псэурээ быслымынхэм ямууттиеу Къэрдэнэ Аскэрбый.

ТХЪАРКЪОХЪО
Алам-

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Лъэпкъ гвардием иильэсныкъо зэфэхьысыжъхэр

Лъэпкъ гвардием икъутамэу республикэм щылэм тъзхэт ильэсым пыкыгъэ мэзихым Йофэу ышла-гъэм, зэшлуухын ыльэкыгъэм зыщитетгүшүй-гъэх зэхэсигъю тывгуасэ щылагь. Аш хэлжьагь Адыгэ Республиком и Лышхъээ ишшэрыльхэр шэлъэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцкээрэ Къумпыл Му-рат, федеральнэ инспектор шхъялэу Сергей Дро-киныр, АР-м ипрокурорэу Марк Большеворскэр, нэмийкхэри.

— Зэхээгээ бзэджэшээ купхэм, терроризмэм ыкли экстремизмэм, наркотикхэр хэбзэнчээ гэзеклөгжэным албануучмыг гээним мы, Къулы-

къур афэгъезагъ, — къыуагъ
Къумпъыл Мурат. — Мыщ
ипшъерыль шъхъаэхэм ащыш
общественна рэхъатныгъэр ыкыл
шэнэгъончьягъэр. Къэралынъо

мэхъянэ зиэлээ псэуальзэхэр къезухъумэгъэнхэр, нэмыкхэри. Цыфхэм ящынэгъончьягэ анахъэу тынаа зытедгъэтэнэ щыт лъэныкъохэм ащиц. Мыш елхыгъэу lof зышлэрэ къулыкъухэр зэгъусэхэу зэдэлжэхэнхэ фае. Къыхэгъэцы сшлонгыу. Лъяпкъ гвардием икъутамэу республикэм щылэр загъэлсыгъэм үүж уахътэу тешлагъэр makls нахь мышлэми, илофшиэн нааруу зоришуудаар зараа.

чануу, зэрифшуюштуу зэрэ-
зэхицэрээр зэфэхысыжкхэм
нэрэлтэй кытгашы.

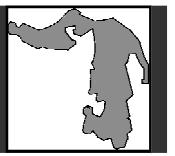
хэм, терроризмэ нэшанэ зынхэль хүгъяэ-шлагъяэхэр къащымыхунхэм анахъэу анаэ атырагъяэтын зэрэфаар Къумпилыл Мурат игущыяэ къыщыхигъяэшыгъ. Гъогум хүгъяэ-шлагъяу къытхехъухъяэхэрэм япчъагъэ къыщыгъяекъяэним фэлорыш-эрэ авиационнэ техникэр нахь агъефедэнэу пащэр къэзэрэ угъоицъяэхэм къариуягъ.

Мы лъэнъкъомкэ пшъ-
рьльэу зыфагъэуцужхэрэм,
ильеснъкъо зэфэхъысыжхэм
къатегущыагь Лъэпкъ гварди-
ем иотделэу Адыгейим щылэм
ипашэу Алексей Порва. Аш

къызэриуагъэмкіэ, СОБР-мрэ ОМОН-мрэ якулыкъушІехэм тишольтыр наркотикхэр щызыщештыйгъэ бзэджэшІе купыр къаубытыгъ. Наркотик килограммым ехъу ахэм къаха-хыгъ. Футболымкіэ Конфедерацаем и Кубок икъыдэхынкіэ Шъячэ щыкluагъэм мы къулыкъухэм ялофышІехэр щынэгъон-чъэнным лъытпльэнхэу агъеклюгъагъех. Ахэм къафагъэуцугъэ пшъерильхэр зэрифэшъушашэу агъецкагъех. Джащ фэдэу

вневедомственнэ охранэм, нэмыгкхэм ялофшэн зэрэзэхажэрэм Алексей Порва ягуу

АДЫГЕИМ ЩЫХҮРЭ-ЩЫШІЭРЭР

Пшъэрэйлъ шъхьаэхэр агъэнэфагъэх

Республикэм ипащэ пеублэ псалье кыышыээ комиссиием хэхьагъэхэм, ашт итхаматэу хадзыжыгъэ Сэмэгу Нурбый

къафэгушуагъ, ыпеклэ мыш тоф щызышлагъэхэм зэрафэрэзэр кыхигъэштигъ. Джащ фэдэу УФ-м хэдзынхэмкэ и

Гупчэ комиссие и Тхамматэу Элла Памфиловвар зыкэлтхэжкыгъе унашьом диштэу, УФ-м исубъектхэм ашыя ЦИК-

хэм ятхаматэхэм я Совет Сэмэгу Нурбый зэрэхагъагъем мэхъанэшко илэу кыыуагъ, шольырым хэдзынхэмкэ и

Адыгэ Республикэм и Лышьхээ ишшээрильхэр Пэльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцэклээр Күмпүл Мурат АР-м хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие хэтынхэу агъэнэфагъэхэм тыгъуасэ аукыагъ. Иофхьабзэм хэлжкыагъ АР-м и Лышьхэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэу Тхакиушины Мурат.

Гупчэ комиссие иоффшэн зерифшэшшиашу зэрээхищэрэм, ишшээрильхэр щитхуу хэлтээ зэргийэцаклэхэрэм ар ишыхьтаэу ылтынагъ.

— Блэкигъэ ильэсэм АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэр зэхэшагъэх, хэбзэгъеуцугъэм кыдилтытэрэ лъэнокьюхэр зэкэ гъэцэллагъэх зэрэхуугъэм кыгъэлэгъуагъ комиссиием ишшээрильхэр дэгъюу зэрээшишүүхийхэрээр. 2018-рэ ильэсэм УФ-м и Президент ихэдзынхэр тикээрлиг щыклоштыгъ. А кампанием зерифшэшшиашу зыфэдгъэхъазырын, хэдзынхэр зэлхүүгъэу, шалхъэхэм адиштэу клонхэм, джащ фэдэу чыплэ комиссиехэм тофшэн зэрээхэшэрэм тынала атдэгъэтин фое, — кыыуагъ Күмпүл Мурат.

Сэмэгу Нурбый кызыршуягъэмкэ, комиссиием

хэхьащхэр политичесэ партии 8-мэ агъэнэфагъэх. Хадзыгъэхэм тофшэнышо агъэцэлэнэх кыапыштыгъ, чыплэ комиссиякэхэри агъэпсыштыгъ. Аш нэмыхыу мы ильэсэм, йоныгъом республикэм хэдзын кампание 65-рэ Ѣызэхашшэт. Аш фытегъэпсыхъэгъэ шэпхъэ документхэр зэкэ хэзьрих. УФ-м и Президент ихэдзынхэр кынхашт ильэсэм зэхэштхэм зафэгъэхъазырыгъэнэри анах шьхьаэу джыре уахтэм Ѣыт.

АР-м и Лышьхээ ишшээрильхэр Пэльэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцэклээр кызэрэугоигъэхэм закыыфигъазээ, ахэм бэкэ зэрашыгүүрээр ариуагъ, анахьэу аналэ зытырагъэтин фое ишшээрильхэр кыгъэнэфагъэх.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым түрихыгъ.

риалхэр зыщаупльэклэр Къэралыгъо аттестационнэ кылыкьум ыкы экзамен Iыхыл 4-мэ техникаклэр ашагъууцугъ. Аш ишшуагъэкэ экзаменон э материалхэр нахь псынкэу ууплэклунхэр пльэкыгъ. Экзамен тылэхэм ачагъэуцогъэ техникэм тофшэн нахь дэгъюу зэхэшгъэнэхэм амалышу хууцт.

(Тикорр.).

агъэпсышт. Къокылээм гъэзэгъэ лъэнокьюм электричествэр ращэлэнэм фэш монтаж тофшэнхэр зэхашагъэх, шахмат клубын екүрэ лъэрсрыкло гъогум плиткэ тиральхъэ. Еланэ чыыг цыкыухэр агъэтэсихъаштыгъ. Джащ фэдэу пчыхъэм урамыр къэзигъэнэфыгъ ткынхэр тирагъэуцогъ. Цыфхэм гупсэфэу кыншаклуханым фэш лъэрсрыкло гъогухэр зэпхигъэхэх хууцтыхъ — къело Мыекъопэ къэлэ администрацирем ипресс-культуу.

«Мы уахтэм лъэрсрыкло гъогум плиткэ тиральхъэ. Еланэ чыыг цыкыухэр агъэтэсихъаштыгъ. Джащ фэдэу пчыхъэм урамыр къэзигъэнэфыгъ ткынхэр тирагъэуцогъ. Цыфхэм гупсэфэу кыншаклуханым фэш лъэрсрыкло гъогухэр зэпхигъэхэх хууцтыхъ — къело Мыекъопэ къэлэ администрацирем ипресс-культуу.

Къэлэ паркын изэтэгъэпсыхъанкэ къэлдэсхэм яштоигъоныгъэхэр Мыекъупэ имэрэу Александр Наролиним кыдилтыгъэх ыкы ашкэ шьшээрильхэр афишигъэх. Проектын кызэрэгигъенафэрэмкэ, парк дэхьэгүүри, джэгуплэ чыплэхэрэри агъэкэхъаштыгъ.

Паркын итепльэ архитектурнэ шьшашэ илээ

Хисапыр нэбгырипшымэ афэтыгъэп

Зэтыгъо къэралыгъо уштыхнэм 2017-рэ ильэсэмкэ язэфхысыжхэр мы мафэхэм Адыгейм и Къэралыгъо аттестационнэ кылыкьуышыгъэх.

Гурит еджаплэр къэзыхъе нэбгырэ 1260-м щыщэу уштыхнэр 1243-мэ атагъ. Гъэрекло елтыгъэмэ, мы ильэсэм балл 90 — 100 къизыхъгъэхэм нэбгырэ 224-рэ ахэхьагъ. Предмет зээфшхыафхэмкэ, анахьэу химиемкэ, биологилемкэ, географилемкэ ыкы литературэмкэ гурытымкэ къахыгъэхэм ахэхьагъ.

Джащ фэдэу къэлогъэн фое мы ильэсэм шоокл зимылэ уштыхнитумкэ тул къэзыхъгъэхэр зэрахэмытхэр. Арэу щытми, хисапыр нэбгыри 10-мэ атагъ.

(Тикорр.).

Техникаклэ къащэфыгъ

Еджаплэр къачлэхэрэм зэтыгъоу атагърэ уштыхнэр нахь шыпкыагъэ хэлтээ зэхэшгъэнхэмкэ, ныбжыкхэхэм яшэнгъэхэм нахь тэрээу уасэ ятыгъэнымкэ зишүүагъэ къэклошт техникаклэ мы мафэхэм къащэфыгъ.

Гъэсэнгъэмрэ шэныгъэмрэ альыпльэгъэнэм къэ Федеральнэ кыулыгъэмрэ альыпльэгъэнэм къумрэ АР-м иминист

рэхэм я Кабинетрэ зэзэгъынгъэу зэдашыгъэм тетэу Федеральнэ бюджетын республикэм кыфитупшыгъэ ахьшэмкэ ар зэрэгэштэгъ. Зэкэлмки сомэ миллионо 2,3-рэ зыосэ псэуаллье республикэм ыщэфыгъ.

ЕГЭ-м епхыгъэ мате-

Къэлэ паркын итепльэ зызэблихъущт

Метрэ 870-рэ зикхыгъэгъэ лъэрсрыкло гъогум ишын Мыекъопэ къэлэ паркын шырагъэжкыагъ.

АР-м псеолъэшынмкэ, транспортнымкэ ыкы гъогум хызмэтимкэ и Министерствэ кызэрэшайагъэмкэ, паркын изэтэгъэпсыхъан федэральнэ проектэу «Формирование комфортной современной городской среды» зыфилорэм кыдилхэлтигъэх ыкы ашкэ шьшээрильхэр агъэхъаштыгъ.

АР-м псеолъэшынмкэ, паркын изэтэгъэпсыхъан федэральнэ проектэу «Формирование комфортной современной городской среды» зыфилорэм кыдилхэлтигъэх ыкы ашкэ шьшээрильхэр агъэхъаштыгъ.

КИАРЭ Фатим.

Адыгейм щызэхащэшт

Урысыем икІэлэджакІохэм яя VIII-рэ гъэмэфэ Спартакиадэ къыдыхэлтыгагъэу атлетикэ псын-кIэмкIэ зэнэкъокъухэм яфинал шышхъэIум и 3-м къыщегъэжьагъэу и 5-м нэс Адыгэ Республиком шыкІошт.

Мынш фэгээзэгтэй зэхэцэктэй
комитетын изэхэсигүйоу щы-
лаагьэр зэрищааг Адыгейим и
Премьер-министре ишшээрьль-
хэр зыгьецэктэй Наталья Ши-
роковам. Мэхъянэшхо зиэ мынш
фэдэ спорт зэнэкъокуухэр апэ-
рэу тиреспублике щырагъякло-
кыщтых. 2001 — 2002-рэ ильэс-
хэм къэхъугъэхэ кэлэ ыкИи
ишшэшьэ 550-рэ, судья 200 ыкИи
тренер нэбгырэ 50 фэдиз Мын-
къуалэ къэклощтых. Атлетикэ
псынкэм ильэнькью зэфрешхяа-
фхэмкэ ныбжыкIехэр зэнэ-
къокуущтых. Йофтхъабзэр Адыгэ
республике стадионым щыклощт.
Адыгейим ихэшыгыкIыгъэ ко-
мандэ спортсмен ныбжыкIэ
20-мэ къягъэльзэгъошт.

хэр пээльэ гъэнэфагъякIэ зы-
гьецэктэй Къумпыыл Мурат
спорт инфраструктурэм хэхьо-
ныгъэхэр ышынхэм, физиче-
ске культурэм ыкИи спортым
пышагъяхэм япчыагъэ нахын-
бэ хъуным сыдигъу ынааэ
тет. Урысыем икIэлэеджакло-
хэм я Спартакиадэ къыдыхэ-
льйтэгъэ зэнэкъокуухэм яфи-
нал зэрифшэшьуашэу Адыгейим
щызэхэцагъэ зэрэхъущтым
тицыхъэ тель, сыда пломэ аш-
кIэ тищыкIагъэр зэкIэ тэкIэль,
— къыгуагъ Наталья Широ-
ковам.

— Урысые мэхъян зиэ юфтьхъабзэхэр, спорт зэнэкъокуухэр зэхэтгэнхэмкээ опыт гъенэфагье ти! Адыгэ Республика и Лышихъэе ишпъэрыйлтэй энэхүү оюунтадаа тийрэлтэй болох юу чөнгөн болгоно. Учир нь энэхүү оюунтадаа тийрэлтэй болох юу чөнгөн болгоно. Учир нь энэхүү оюунтадаа тийрэлтэй болох юу чөнгөн болгоно. Учир нь энэхүү оюунтадаа тийрэлтэй болох юу чөнгөн болгоно.

**Цыфым ыгу етыгъэу иЮфшIэн ыгъэцакIэ зы-
хьукIэ, гъэхъэгъэшIухэм анэсы, ишытхуу
арегъяло.**

Нэхээ Файзэт сыйдигүүи лабораториөм юф щишэнэу фээгүүкүлж ар кынадэхьгүй. 1977-рэ ильэсүүдийн Пшызэ мэжүүмэш институтын чөхөнэнэ зээком, агрохимиемкээ ыкчи почтововедениемкээ факультетыкээ кынажрээсүүлахыгъэр зызэхехым, емиджэндэхшэу итхыльхэр аш ритигүйх. Ильэситфүм кыкылоц чыышхьашъом фэгъэхыгъяа шлэнгүй эку зэригтэгжжотыгъ, диплом плъижкыкэ еджэнэир кынухыгъ. А лъэхъянам къэзыухыхэрэм юфшилтээ чыныпхэр ашпшэрэе еджаплэм къафигжжотэу щытыгъ, ау нэмыхи республике агъэкюонену къызыралом, янэ-ятэхэм къыгадэгъягъэп. Анахь къапблэгъэ агрохимическэ лабораториөм Мые-къуапэти зыдэтыр, аш къеклонг.

Кэштэгъ, тэри дэгьюю юф тшэхным гъунэ лъифищтыгъ. Артигъусэу химическэ упплэкүнхэр зэхатщэштэгъ, чыышхьашъом изытет, ар зэрэзэхъо-кырэр тыуплэкүүщтэгъэ. Типа-щэ шулъэгъуныгъэу илофшэн фырилагъэр тэри кынхильх хяагь, чыгуум тыгукэ тыфэ-щагъэ тишшыгъ. Чыышхьашъом изытет нахьышу хъуным ыгу-кли ыпсэки фэбэнагъ, 1980-рэ ильэсхэм аш фэгъэхыгъяа хэушхъяфыкыгъэ програм-мэм Адыгейр хигъэхъян ыльэ-кыгъагъ. Ар щылэнгъэм зы-щыпхырашыгъэ нэуж чыншъхьашъом изытети зэхап-шлэу нахьышу хъугъагъэ, — кытфөуатэ Файзэт.

— Еджэныр къызысыуҳылгъэм къыштегъэжъагъэу агротехническэ къулукъум игупчэу «Адыгейский» зыфиорэм Іофи щысаш!э. Сыд фэдэрэ Іофи иегъэжъап!э къины, ау сыгу зъэкъодыгъэп, сымыш!эрэр зээгъаш!агъ, нахъижъхэр щысэтехып!э сфэхъугъэх. Сыкъызы-Іохъэм, гупчэм ипещагъэр Мыгу Рэмэзан арыгъэ, ащ илофш!эн хашыкъышко фырил!еу ыгъеза-

БылымIусхэр къызыщагъэкIырэ хъасэхэр бэкIэ зэр-нахыбагъэм имызакъоу, былымхэм къакIатхъурэр чыгум зэрэхатакъоцтыгъэм шIогъэихо пыльыгь.

Чыгуләжкынымкіе мы гуп-
чәм испециалистхәм Йоғаш-
нәү ағъзакірәм мәхъанешх-
аил. Чыштыхашьом изытет умын-
упльәкүмә, ищықлагыр емын-
гъэгъотмә, ильяс заулекілә
жығыз кырахырәр бәкіле-

нахъ маклэ хъущт. Ар нахвы-
бэмэ къагурэлошь, агрохими-
ческэ къулыкъум игупчэу
«Адыгейский» зыфиорэм ило-
фышлэхэр яхъасэхэм ашэх,
арагъеупльэклух.

— Шапхъэхэм кызыэрэда-
лтытерэмкіе, ильэситфым зэ-
чыгум изытет уупльэкүн фае.
Джащыгъум къэльягъо чын-
шыхъашьом изытет нахь дэ-
гъу е нахь дэи хъугъэми, ащ-
елъытыгъэу евшылпэн фаер
чыгулэжхэм ятэло. Шыныкъеу
плон зыхъукіе, ильэсипш! пчыа-
гъэмкіе узэкіэлбэжьмэ, колхоз-
хэр бывымхъуным зэрэпильы-
гъэхэм чыгуумкіе федэ гъэнэ-
фагъэ хэлтыгъ. Бывымхъэр
кызыщаарьэкыре хъасэхэр бэ-
кіе зэрэнахыбагъэм имыза-
кью, бывымхэм къаклатхъурэр
чыгум зэрэхатакъоштыгъэм
шюгъэшко пылыгъ. Джы а-
шыкіэр макіе зыгъэфедэрэл.
Минеральне чыгъяшшоу хата-
къореми ишүаагъе къэкло, ау-
ар икуурэл. Лэжыгъе бэгъуа-
гъэ кызыэрэрахыштым пээ за-

къоу щымытэу, чышъхъашъом-
кли ишүагъэ къэклоным пае
чыгулэжхэм хатэкъон фаер
зыфэдизир ятэо. Наукэр зы-
чыплэ итэп, мы аужырэ ильс-
хэм уарзэр хыпкъым ашыха-
тэкъожы. Аш шыагъэу пы-

Адыгэ Республика хэдзынхэмкї и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республика́м хэдзынхэмкэ́ и Гупчэ комиссие исекретарь хэдзыгъэнэм ехыллагъ

2002-рэ ильээсм мэ��уогъум и 12-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 67-р зытетэу «Урысые Федерациием игражданхэр хэдзынхэмрэ референдумыимрэ ахэлжээнхэмкэ фитыныгъэу ялэхэм япхыгъэ гарантие шъхьаэхэм яхылыгъ» зыфиорэм ия 28-рэ статья ия 8-рэ, ия 13-рэ пунктхэм, Адыгэ Республикаем и Законэу 1999-рэ ильээсм мэ��уогъум и 1-м аштагъэу N 129-р зытетэу «Адыгэ Республикаем хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие ехъылыгъ» зыфиорэм ия 10-рэ статья ия 2-рэ Iахъ адиштэу, Адыгэ Республикаем хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие исекретарь ихэдзынкэ шъэфэу зэхашгэгъэ голосованием иклэүххэр зэфэзыхысыжыгъэ комиссием изэхэсигъю ипротоколэу N 4-р Iаубытылэ кызыыфишызэ, Адыгэ Республикаем хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие **унашъо ешы:**

1. Адыгэ Республикаем хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Хыацэцэ Фатимэ Зауркъан ылхъур хэдзыгъенэу.
2. Мы унашьор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ маќъэмрэ» къашихэутыгъенэу.

Адыгэ Республикаем хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ

**Адыгэ Республикаем хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие
исекретарэу Ф. З. ХЬАЦИАЦИ**

къ. Мыекъуалэ,
бэдзэогъум и 10, 2017-рэ ильэс
N 1/3-7

ШІЭНЫГЪЭР Іофшіәкіәшіум ылъапс

ціэ къариуагъэхэм ащыщых
Джэджэ районымкіэ хызмэт-
шлангэу «Георгиевская» зы-
фиюрэр, фермерхэу Василий
Громыко, Бракый Иляс.

— Мы аужыре ильесхэм чыыгхатэхэр жыгъяу зерагъе-ттысъхэхэрэр дэгүү. Ау ып-еклэ ахэм апае күшхъяельз-пэ (предгорная зона) чыып-лэхэр арымэ агъэфедэштыгъе-хэр, джы чыгу дэгүүхэми, нэ-мыкл культурэхэр зыщыбэгъошт-хэми ащаагъэттысъхъэх. Гукъау нахь мышлэми, чыышхъяашьом

Чышихъашъом изытет умыупльэкүмэ, иишиклагъэр емыгъэгъотмэ, ильэс заулэкІэ лэжсыгъэу кылрахырэр бэкІэ нахь макІэ хуущт.

Нэхээ Файзэт кызызэриуагъэмкээ, ыпэррапшэй чышишъяашьом идэгъүүгэ зэйзгъяхъэ изытет аш егъэкоды ыкчи зэтебгъэуцожышишъущтэп, — elo Файзэт.

рэр күлтүрэхэр а phызы хуякэл севооборотыр икыу фэдизэу кызызэрдамыльтээрэр ары. Гүшүээм пае, шалхъэхэм-кэл тэгээгээзэр ильэси 8 — 10-м зэ пххынэу щыт, ау ар непэ зыгэцаклэрэр бэл. Натрыфими чышижъяшьом идэгтугээ зэлгэяахь. Ыпэкэл кызызэрэштгэуагээу, былымэу республикэм щахъурэр нахь ма-кэл зэрхэугээм кыжеклэу былымусхэр, ахэм ауж чыигум изытэт нахь дэгүү мэхь, кызыщаагээкыре чыигухэм къашыклагь.

Бэзильфыгьеу гүшүэлгүү тызыфхуягээм илофш!эн хэшьыкы ин зэрэфырилэр, ащ гухахьо зэрэхигийнэтэрээр зэхэошэ. Файзэт исэнхэхат фэшьыпкээу иоф зишлэрэр мыгээ ильэс 40 хүщт. Иныбжык!эгүүм зык!эхьопсыщтыгээр кыдэхэуугь, лабораторием иоф щишлагь, ау ащ кыщыцуугээп. Ильэс пчагээ хуягээ агрехимическа кулыкьум игупчэу «Адыгейский» зыфилорэм ихэушхъяа-фыкыгье отдел ипащэу иоф ешэ. Хэт къеоллагьэм, іэпы-лэгүү фэхьу, зэхэуугуфыкыгьеу

ДЕЛЭКЬО Анет.

Хлагеъ Ацкэп.

Теуцожь районным иадминистрации физкультурэмрэ спортымрэкІэ икомитет ипащэу Хъабэху Адам э зыIудгъякІэ зытшIоигъуагъэр бэшIагъэ. Тыфэятъ тигъэзетеджэхэм ядгъэшIэнэу кIэлэкІэ шъэбэ нэутхэм Iушыгъэ хэльэу иIоф-шIэн зэрэзэхищэрэр, комите-тым пашэ зыфашIыгъэ 2005-рэ ильэсым къышыублагъэу физкультурэмрэ спортымрэ альэныкъюкІэ районным хэ-хъоныгъэшхохэр зэрэригъэ-шIыгъэхэр, республикэм ящытху щалоу зэрэхъуагъэр.

ригъэльхъэгъэ «алырэгъум» метрэ 90-рэ икъыхаагь, метрэ 60 ишъомбгуагь. Ар хуягъэбзэу къыкlyхъэу къэчъынхъэпэ дэхэ дэдэ щаригъэшыгъ. Футбол ешлэпэ цынкlyри шъхъафы. Волейбол ыккыи баскетбол ешланлэхэри хязырых. Кілэццыкly джэгуплэми стадионыр кыргъэдэхэшт.

— Ахэр джыры Аскэр ри-
гъэкъурэп, — elo комитетым
итхаматэ, — гухэль горэхэр
джыри илэх. Турникхэри, брус-
хэри къаригъещаагъэх. Ахэр
зэкіэ тилемэх зыхыкіэ, атлети-
кэ псынкіемкэ тызыфэе зэ-
нэкъокъухэр тистадион щы-
зэхэтшэнхэ тльякыицт. Мыщ
ышьхыагъ лъагэу щэбыба-
тэх Урысыем, Адыгейм ыккі
ООО-у «Дортранссервисым»
ябыракхээр.

— Непэ тхыльхэр дгээхьыг тъяхаэу Москва щылэх цыифхэм япсауныгээ зыщаагээпытэшт физкультурнэ комплекс шыгээнүүдийн фэши, — кыыхе-тъяхьо Адамэ. — Тхыльхэм яяжхэзьырын сомэ миллион фэдиз тефагь. Комплексын сомэ миллион 72-рэ ыуас. Арчылэ гупчэм, тимэшт ыкыб-кэ, щагъэуцүүт. Аш тренажернэ зали, футбол, волейбол, баскетбол өвшлэли, бэнапи, нэмүкхэри хэтыштых, турнирхэри щызэхэтщэнхэ тлэекыицт.

Kopp.: Стадион ээтэгээ-
псыхьагъэ шүүийЭ хьу-
гъэ, аш джыри комплекс
сыр къыххъожьмэ,
цЫфхэм япсауныгъэ
гъэпытэгъэнымкИэ,
ныбжьыкГэхэр урамым
къитешцыгъэнхэмкИэ,
ахэм апкышъол псы-
хъэгъэнымкИэ, дзэм къу-
лыкъу щахыным фэ-
гъэхъазырыгъэнхэмкИэ
ишугъэ къэклонэу,
ГТО-м итын нахыбы
фэблэнэу огугъя?

Хь. А.: Сыгүтээр къодыиеп, сицыхы пытэ тель нахь. Ильэс зыхыбл горэклэ узэклэлбэжье-мэ, тирайон щыпсэура нэгбы-рэ мин 20-м ехъум щыщэу спортын пылтыгыэр мини З горагь. Непэ а пчагыэр мин зыхыблым нэсыгь. Тиеджаплэ ишагу ыкки ичыунэ чээт тре-нажерхэм пчыхы э къэс цыфы-

Адъгейим и Лысьвъэ ишьэ-
рылъхър піэлъе гъэнэфагъэ-
кіэ зыгъэцкіэрэ Къумпыл
Мурат бэмышшэу тадэжъ къэ-
кіогъягъ, стадионми щылаагъ,
тиспортсменхэм alyklagъ, къа-
фэгушшуагъ. Тилофшшагъэхэм аш-
осашшу къафишшыагъ.

ТиСтадионэу агъЭкIэжьыIгъЭм хЭхъоныIгъЭхэр тигъЭшIыштыХ

Пэнэжбыкъуае къыщыззэу-
хыгъэ футбол ешләп! дәхэ-
шхом фэгъэхыгъэу къестхын
гүхэль силем Адам зыуэгъэ-
клагь. Езбэрэу зэригъэшла-
гъэ фэдэу, зымы емыупчы-
жъэу, тхъапэ горэми хэмь-
пльэжъэу тиупч!эхэм яджэуап-
хэр къаритыхыгъэ.

ИшыІэнэгъэ гъогу

Адам 1976-рэ ильесым Пэнжээжүйкүае кыышыхъугъ. Еджаплэм ия 3-рэ класс ихьагъяэу самбэмкэ бэнэным зыфигъасэу реѓъажъэ. Итренерыгъэр Стлашъу Ахъмэд. Я 10-рэ классыр кыуухи дээм къулыкъу щихынэу защэм, аши а Ioфыр щылтигъэкъолатагъ. Урысъем и Улэшыгъэ Klyachlэхэм ячемпионат зыхагъэлажъэм, я 2-рэ чылпэр къыдихыгъагъ. Ащ зенэктокъубэхэр, теклоныгъабэхэр къыкэлтыкъуагъэх, Урысъем спортымкэ имастер.

Апшъэрэ гъесныгытты ил, илъэси 10 тренерэу тофышыларь. 2005-рэ илъэсүм кызыублагъеу спорткомитетым итхъамат.

Нахыпэм яфутбол ешІэпІагъэр

Егъашәми пәнәжыкъое кла-
ләхәм футбопыр яklасәэ къа-
хыы. Ильесипш! пчъагъәкіэ узә-
кіәләбәжымә, Бәрәтәрә Аслыан,
Мыгу Руслыан, Күшү Нурбый,
Хъабәхъухәу Ким, Рәмәзан,
нәмыйкіхәм яныбжыкіәгъу лъә-
хъан еджәпә щагум ә джы
стадионыр зыдәштыәм футбол
щешіләхәу, ящытху арагъалоу
щытыгъ. Краими тыхэтәу, ахә-
ми, Мыекъуапә икомандәхә-
ми адешіләхәу, перытныгъәри
кыдахәу, зәнәкъокъухәм цы-
фыбыр къякъуләу щытыгъ. Пә-

нэжныкъое футболистхэм ягъ-
хъагъэхэр чылэ гъунэгъухэм
алтыгэсэу, тэри тяхуапсэу ху-

— Тинахыжъхэм ялъагъо уасэ фэтшызызэ, дгъэдахэзэ тыкъырэкло, — elo Хъабэхъу Адамэ. — Стадионыр ильэс къэс нахь цыиф klyanlэ мэхъу. Тифутболистхэм къахэхъо, нэмыкI районхэм якомандэхэми тадешлэ, республикэ зэнэкъо-къухэми тахэлажьэ. Пащэхэр кытфэгумэкъых. Аш фэшыхъат Мигу Рэцьыдэ район администрацием ипащэу зыщэтым, стадионыр бетон плитэшхо-хэмкIэ кызыэраригъяшшыхъэ-гъагъэр, тъысыпIэхэри дари-гъэгъеуцогъагъ.

— Арэу щытми, щыкіеңба бэ тиағъ, лъегъекүатэ Адамэ ипсалъэ. — Кымафи гъема-фи стадионыр нәкыреп. Псынжъыр тытутэу, тыцанльэмэ, тыхәбаджэу футбол тешләу къы-

хэкігъ. Гъэмэфэ огъушхо зы-
хъуклэ чыгур зэгочы, лъакъо-
хэр данэмэ, утынышхо ари-
хэу хъуль. Къещхымэ, псыр
ынэжгь иуцощтыгъ. Графикым
ельтыгътэу, футбол къыдде-
шлэнэу хъаклэхэр къызыгтфа-
клохеклэ, тыуқытэжкыыштыгъ.

Тарихъым хэхъягъэх

— Аш фэдэ чыып! кын ти-
хъэ къэс, — elo Адамэ, —
 фирмэу «Дортранссервисым»
 илашчу Хъабэхъу Аскэр тэ-
 льзүти, пшахъо кытфари-
 гащэти, ар щызэрагъяфэ-
 ти, катокыр рыйдъаклощтыгъ.
 Арыти, районным илашчу
 Хъачмамыкъо Азэмэтрэ Хъа-
 бэхъу Аскэррэ зэдэгүүши-
 хи, шъхъадж ышшэцтымкэ,
 зыфэгъэзэгъэцтымкэ зээз-
 гыхи стадионир непэрэ ша-
 пхъэхэм адиштэу зэтырагъэ-
 псыхъагъ. Сэ тыйдэрэ районни
 сыштээш, тистадион фэдэ илэү
 зыпари ахэтэп. Тхъаегъэлсэух
 Хъачмамыкъори, Хъабэхъури.

ЛЭЖЬЫГЬЭМ ИЛХЫЖЫН АГЬЭПСЫНКЭ

БэмышIеу Теуцожь районым мэкъу-мэшымкIэ
игъэлорышапIэ ипашэу ХэдэгъэлIэ Мэджыдэ гу-
щыIэгъу кызыфэдгъэхъуг. Тыфэягъэр хыныгьо-
шхуу зыфежъагъэхэр игъом ыкIи кIэзыгъэнчъуу
зэшшохыгъэним фешI яофшIэнхэр зэрэзхашхээр
зэдгъэшIэнэу ары.

Корр.: Гъэтхэ лэжьыгъэ-
хэм яихынкIэ шьуиплан
мыгъэцкIагъэу къэнагь.
Хыныгъом тытегушыIэ-
ним тыфемыжъээ, ар
кызыхкIагъэм тыщыб-
гъэгъозагъэм дэгъүгъэ.

Х. М.: Ильэс къэс тэ гъэт-
хасэхэр зынетхыхыэрэ хабээр
гектар мин 12 гор. Ау гъереко
зэрэолагъэм къыххэлIуу бжы-
хасэхэр икъюу тфыхэл-
хэгъагъэхэп. Зернэ лэжьыгъэ-
хэм къашымыкIэним фешI гъэт-
хасэхэр гектар 15171-мэ ашт-
шленэу аргыгъэ. Аш фешI ищы-
кIагъэр зэкI тиагъ, ау хэтль-
хашуузыэр гектар 12588-рэ нын-
Iеп — натрыфыр гектар 8000,
тыгъэгъазэр — 3500-рэ, пын-
джыр — 370-рэ, бывымусхэр
гектар заул.

КызыхкIагъэм зыпари шъеф-

хэлъэп. АпэрэмкIэ, гъатхэр зы-

федаагъэр зэкIами ашI — оош

зэпымыужым тиғэхъог. Ау

ары ушхыхагуу шхъэлайгъэп.

Сыда пломэ анах хыизмет-

шIепIэ цыкIухэм, фермерхэм

яланхам ашIокIуу гъэтхасэхэр

ахалхъанхэ альэгъыг.

Тыкьеэильэшшохыгъэр Ткачев-

ым ыцIэ зыхыре «Агроком-

плексым» ыштэжьыгъэх фир-

мэхэу Шевченкэм дэт «Кие-

во-Жураки» ыкIи Пэнэжыкьюа-

щыIе «Адыгейский» зыфaloхэ-

рэмрэ. Ахэр ары районым

ианах чыгуубэ зыгъыхэр. Ахэм

гъэтхасэхэр гектари 3,5-мэ аща-

халхъанэу щыгъыгъэм, афэ-

уключыгъэр гектар 1,4-рэ нынIеп.

Фирмэу «Синдики-Агром» гек-

тар 1800-м ычылпекI гъэтх-

сэхэр зыщырапхыгъэр 1400-

рэ нынIеп. «Е зыхэлдым дэгъуи

къыххэф» зэралоу, а чыгуухэр

хыаулыхэхэрэп, бжыххасэхэр

халхъанхэм фагъэхъязырх.

Корр.: Джы хыныгьо-
шхом кызыфэдгъэжжын.
Бжыххэ лэжьыгъэу гек-
тар тхъапша йушхуы-
жынэу щытыр? Комбайн
нэ тхъапши непэ губгъом
итыр? Лэжьыгъэшхом
илюхыжын сидигъо шуу-
хынэу штуугугъэр?

Х. М.: ЗепстэумкIи фышхъэ

лэжьыгъэу йутхыхынэу щытыр

гектар 8055-рэ: коцыр — гек-

тар 6630-рэ, хъэр — 1425-рэ,

ралсыр гектар 843-рэ. Апэу

зикъэложын тыфежъэгъагъэр

ыкIи тээкIи шлагъэу тиуухыгъэр

хъэр ары. Гектар телтытэу

центнер 41,6-рэ къитхыхыгъиг.

Ар тшүабэп, ау республикэм-

кIэ апэрэ зонэм хэхъэрэ Шэй-

джэн районым ашкIэ ыпэ ты-

зэртир тэркIэ яофшIэгъэшху.

Тэ тызхэхъэрэ ятлонэрэ зонэм

кытихуубытэрэ районхэм цент-

нер зытфыхкIэ апэ тит. Ралсы-

ри бэшIагъэу йутхыхыгъах.

Джы зикъэложын зэкI ти-

хыхызметшапIэхэр зыфежъагъэ-

хэр коц гектар 6630-у тилэр

ары. Непэ лэжьыгъэ шхъаэр

кIэзыгъэ фэмыххуу къэложы-

гъэним комбайнэ 25-рэ фэгъэ-

заг. Ахэм ашыщэу хыр кыти-

рагъблэгъагъэх, адрэхэр ти-

хыхызметшапIэхэм ях. Джыри

комбайнэ зытфых кытфэкло-

нэу щыт. Арышь, лэжьыгъэ-

шхом илюхыжын комбайнэ 30

фэдизмэ агъэпсынкIэшт.

Непэ, бэдзэогъум и 15-м

ехуулIэу, тимеханизаторхэм

коц гектар 3500-рэ илюхыжы-

гъах. Мафэ къэс аш гектар

630-рэ къыххэхь. Мы лъэхъа-

ным коцым гектар телтытэу

къитхыхыгъэр центнер 42,6-рэ.

Тызхэхъэрэ ятлонэрэ зонэм аш

фэдиз лэжьыгъэ гектарым кы-

зыхыхыгъэрэ район ахэтэп. Зэ-

пстэумкIи хамэхэм къатхээ-

гъахэр тонн мин 16 фэдиз.

КызыэритидзэрэмкIэ, гектар

пэпч лэжьыгъэу къитхыхы-

рэм къыххамыхъомэ, къышыкIэ-

рэп. ЯтлонэрэмкIэ, лэжьыгъэ

шхъаэрэм икъэложын тапэрэ

ильэсхэм афэдэу къыххэ-лыххэ

зедгъэшшытэп. Комбайнхээр

бэу губгъом игъом идгэхъа-

гъэхшь, мэфи 10 — 12-кIэ

хынгъошхор зэшшотхыщт.

Корр.: Ар дэгъу. Адэ фер-
мерхэу комбайнэ зимиыэ-
хэм сид якъэбар? Анах
фермер бэлаххэу, Гъобэ-
къаакIэ Уджыхуу Борисэ
гъэрекIо комбайнэ ымы-
гъотэу гузэжъогуу зэрэх-
тыгъэр тиыгъупшэрэп.

ЮРИЙ ПЕТРИЧЕВ

Х. М.: КызыфапIорэр тэ-

рээ. А щыкIагъэри мыгъэ дэ-

гъээзжыгъэ хуугъэ. Джа зи-

гугуу къэшшыгъэ Уджыхуу Бори-

си, нэмкIхэми пэшшорыгъэ-

шьэу комбайнхэхэр къагъоты-

хи, къафэкууагъэхуу якоц хы-

аасэхэр къаложых. Непэ Бори-

си икоц гектар 300 илюхыжын

егъэпсынкIэ, гектарым гуры-

тымкIэ центнер 50 къыргэгъэ-

ты. Арышь, непэ фермерхэм

гъэрекIорэ хэукуоныгъэхэр да-

гъэзжыхыхээзэ яоф ашэ, лах-

зэхээл хызметшапIэхэм апэ

имытхэмэ, ауж зыкъырамыг-

ъанэу мэлажьэх.

Корр.: Комбайнхэхэм къа-
жыгъэл эжьыгъэр зы-
шагъэтIылтын щыIа?
Лэжьыгъэр хамэхэм ате-
кIоджжынм ишынагъо-
щыIа, хыауми аш лын-
пытэу ашшэта? Чыгу-
лэжьхэр уасэхэм агъра-
зха?

Х. М.: ГухэкI нахь мышIэ-
ми, лэжьыгъэ гъэтIылтынIэ-
хэмкIэ зэкIами яофхэр зэфэ-
дэхэп. Анах фирмэ инхэу,
чыгуубэ зылэхжхуу «Синдики-
Агром», «Адыгейскэм», нэмкIх-
эм гъэтIылтынIэ дэгүхэр ялэх.
Гъобэкье фермерхэмэ кол-
хозэу Ленинхын ыцIэ зын-
шагъгъэм искладхэр агъефе-
дэх. Адирэ фермер цыкIухэм,
анахъэу Джэджэхъэблэ коим
щыIхэм, складхэр ялэхэп, ауми,
ахэм фирмэм икъакъырхэр

агъэпсэуалъэх. Аш фэдэ ама-

ли имыIеу, лэжьыгъэу къыло-

жыгъэхэр шьофым щызыщхэ-

рээри тиэх. Ау ахэр ильэс къэс

нахь макэ мэхъух. Къагуру-

уагъэш, шхъадж яофым икъы-

нью кыфегъоты.

Коцым уасэу илэх хэти ры-

разэп. Сыда пломэ коц кило-

граммым соми 6,5-кIэ тигууа.

МэкъумэшыIэм ыщэфырэр

зэкI лъапIэ. Кызылпэлтигъэ-

хээ, гэе реным яофэу узпылы-

гъэм федэу къылаклакIорэр ма-

кэ. Аш фешI складхэр зиэхэм

уасэхэм къааххофе лэжьыгъэр

щагъэльти. Мыгъэ коцыр зэра-

щэфырэр гъэрекIорэр нахь мак.

Гъашэлъоныр щэфакIожэм мы-

гъэ чыюопсыр зэрэдэйгъэр, лэ-

жьыгъэуу къааххыгъэри зэ-

рэнэх макIэр къызэрэдамы-

лтытэрэр ары.

Корр.: Районым ихыз-
мэтшапIэхэм зэкIами
яамалхэр зэфэдхэм,
яофшIагъэхэр зэрэзтэ-
кIыхэрэм тиыгъуаз.
Хэтха пэрытхэр, хыни-
гъошхор анах дэгъуу зэ-
хэзшагъэхэр, лэжьыгъэ-
шхо къэзыхыжыхэрэр,
ауж къинхэрэр?

Х. М.: Мыгъэ имызакъо,

ильэс пчыагъэ хуугъэу лэ-

жьыгъэшхо къызашхыжыхырэр

Күшүу Рэмэзанэ зипэшэ «Син-

дики-Агром» ары. Апэ хэг-

тар 600-у ялгээр илюхыжыгъ,

гектар телтытэу центнер 49-

рэ къырахыжыгъ, хээ тонн ми-

ниш фэдиз яхамбархэм аща-

гъэтIылтынIэгъигъ.

Джа зэдэг, фирмэу «Возрожденими»

гектар пэпч центнер 42-м ехуу

къырихыжыгъигъ. ФермерхэмкIэ

хээр анах зыгъэбэгъуагъэр

Шынэнхэю Юр.

Ау фирмэу «Адыгейский»

зыфилорэм ар къепIолIэшшу-

тэп. Аш хэг гектар 516-у ша-

ложьыгъэм изы гектар къыкы-

гъэр центнер 33,9-рэ нынIеп.

Ар Джэджэхъаблэ къыщахыжы-

гъэм центнери 10-кIэ нахь мак.

Джа зэдэг, фирмэу «Адыгейский»

къаложыгъэр гектар 560-рэ.

ГурытымкIэ гектар тельтийтэу

къырахырэр центнер 54-рэ.

Фирмэу «Адыгейскэм» (ипашэр

Юрий Петрищевыр, иагроном

шхъаэр Пшыдатэхъо Альберт)

коц гектари 172,8-рэ ил, иу-

хыжыгъахэр 660-рэ фэдиз,

гектарым къырахырэр цент-

нер 45-рэ.

ФермерхэмкIэ апэ итхэр

ГъобэкъаакIэ Уджыхуу Бори-

си, Кемалэрэ, коцэу иуахыжы-

гъахэм изы гектар центнер 50

къырахыжыгъигъ.

Ар районым ифермерхэм коцэу

иуахыжыгъэ гектар 900-м гурытымкIэ

къырахыжыгъэм центнери 10-м

ехуулIэ нахьыб, джа зэдэг,

уаштхууныр яфшэшуаш

фирмэу «Шансым» (ипашэр

Уджыхуу Юр), фермерхэм Шы-

нэнхэю Юр, Шхъэлэхъо Мэ-

динэ, нэмийкIхэми.

ЗэкI зэлтыгъигъэр пашэхэр

яофшIенным зэргуухээр, чы-

гум ибанигыгъэ алэ къызэ-

рэрагъахъэр, игъом дэгъоу

яофшIэнхэр зэрагъэцакIхээр,

механизаторхэр яофшIенным

зэрэфагъэчэхэр ары.

Чылэ-

пхээ дэгъу халпхъэмэ, лэжьы-

гъэ дэгъуи къэпхыжыгъицт. На-

хьыпээм я 3 — 4-рэ репро-

дукции зиэхэр коц чылапхъэхэу

зыгърхэм къалаххыэр рап-

хыщтыгъэх.

А яофшIакIэр щыIэжээп. Адэ

хэти фэтыдэрэп. Ежь хыиз-

мэтшапIэхэри зыпкI иуцаагъэ-

хэшь, ашхъэ фэлэжэхъэхэшь,

яофшIенным егууях. Джы лэжьы-

гъэшхо къэзтигъэрэ коц лъэп-

къышIухэр КНИСХ-м къеэх-

хазырх. А чылэпхээ дэгъу-

хэу ежхэм ячыгүхэм лэжьы-

гъэшхо къааххыжыгъицт.

Корр.: Адэ хыныгъом и-
мыкI яофшIэнхэри зэкI-
льыкIоу зэшшохыгъэх
мэхъуха? Хыауми, ар я-
фыгъо шхъаэрэхэм ах-
шыулытэрэба?

Х. М.: Джары къихъащт

ильэсм игъебэжъуу лъэпсэ пы-

тэ фэпшынм икъеэжъялIэу

щытыр. ЩыIэжээп комбайнхэхэм

орзэ Iатэхэр хылпхъэм къа-

ранэу, зэхэхъялхъажьэу, бжы-

хээ нэс зэхэшшуухъажьэу,

агээ-

стыжын амьлъэхъэу зэрилты-

гъээр. Непэ комбайнэ 30-у

зигугуу къэтшыгъэу коцыр лузы-

хыжыхъэрэм зэкIами уарзэр

къэзтигъялIэштээ хылпхъэм къы-

хэзтигъялIэштээ агрегатхэр атет.

Комбайнхэхэр хыасэм зэрэх-

кIыххуу диск онтэгъуухэр зы-

пышIэгъэ тракторхэр хыл

ИСКУССТВЭМРЭ ЩЫГЭНЬГЭМРЭ

Я ХХ-рэ лэштэгъур къауатэ

Мыекъуапэ къыщызлахыгъэ къэгъэлъэгъоныр я ХХ-рэ лэштэгъум исурэтышхэм яофшагъэхэм афэгъэхыгъ. Блэкыгъэ ильэсхэр искуствэм иамалхэм-кэ къэлтэгъошхэу тлынгэрэп.

Адыгейим исурэтышхэм яофшагъэхэм къахэдгэшти штоонгъор СССР хэгъэгушко тилахъэм иобщественэ-политическэ щылакэ ифэмэ-бжымэхэр сурэтышхэм къатырихъагъэу зэрэштыгъэр ары. Хэгъэгу зэхм узлэпащэ. Октябрэ революцием, мамыр щылакэ ильэпэйтэн илахьышу ахэзьшихъэгъэ В. И. Лениним, ным ясурэтхэр дахеу ёшыгъэх. Ятепльэ къолэнэу щит, шо зэфэшхъафхэр зэригъе-федагъэхэм зыквэгэшьыгкээжы. Ным сабыир ёшыгъэу щылэнгъям хэгльэ, игупшысехэр шүм, гукэгъум яхыллагъэхэу къэлъагъо.

Къуаджэм зэххэхэшко зэрэшкэлэр Д. Мельниковым исурэт къауатэ. Цыфхэр зэрэфэпагъэхэр непэрэ щылакэ фэдэп. Щигын фабэу ашыгъхэр лъэхъанэу зыхэтхэм дештэх. Дээклолхэм ясурети щылэнгъэм къылкырэкы. Явшъерильхэр ашыцкэлэнхэм фэхъазырхэу ахэртэгъогу техъагъэх.

В. Долговым, Т. Манакьян, Г. Назаренкэм, нэмэлхэм ясурэт-

ошхом ильэхъан фашист техникэхэр зэхакыутэх, тидзэклолхэм Теклоныгъэр къизэрэдахыгъэр, заом зэшигъэкъогъэ мамыр щылакээр зылкэ ильэхъяжыгъэнэй зэрэпилыгъэхэр, коммунистхэр, комсомолым хэтхэр яофыгъохэм къэшак зэрэфхэхъутыгъэхэр, нэмэлхэм тарихым хэклиакэхэрэл.

Республикэм и Къералыгъо шүхъафтын къызыгъагъаша-гъэу, зэлтэшэрэ сурэтышхэу Гьорунгъо Мухъарбый иофшагъэ-

хэр бжыхъэм, тыкъэзыцуухъэрэ дунаим идэхагъэ икъеухъумэн, нэпкын тет унэм ёшхъагъ ошьупшэхэм зэрэзэлъаклугъэм, ошхыр шлэхэу къызэрежьэштэм, фэшхъафхэм яхыллагъэхэм я ХХ-рэ лэштэгъур къыралотыкы.

1960 — 1985-рэ ильэсхэм сурэтышхэм щылэнгъэм еплыкэу фырьлагъэр къэзыгъутэхэрэм ашыгъы М. Манакьян, Л. Рудковскэр, фэшхъафхэрэ.

Къэгъэлъэгъулэм ишащэу, зэлтэшэрэ сурэтышэ, архитекторэу Бырсыр Абдулахъ къызэрэтиуагъэу, фондым къыхахыгъэ яофшагъэхэр жын хүхэрэп, я ХХ-рэ лэштэгъур нэгум къыкъалгъэу, непэрэ щылакэ нахуу ухащэ.

Хэкум къэзыгъэзэжыгъэм и Мафэ ехуулэу зичэзын къэгъэлъэгъоноир шышхъэлум и 1-м къызэуахышт.

Сурэтхэр къэгъэлъэгъоноир къышцитетхыгъэх.

ЕГҮЭДЖЭН ЗЭХАХЬЭХЭР

Сурэтым итхэр: футболынкэ судьяхэм ялэпэлэсэнгъэ къагъэлъагъо.

Тисудьяхэм тафэгушо

Урысъем футболынкэ ипрофессиональнэ куп, хэгъэгум иныбжыкэхэм язэнэкъокъухэм ясудьяхэм яегъэджэн зэлукэгъухэр Мыекъуапэ щыкъуагъэх. Урысъем футболынкэ и Союз ильэс зэнэкъокъур ри-гъэжъэнэй ыпекэ зэхахьэм мэхъэнэ ин илагь.

Адыгэ Республикэм футболынкэ иныбжыкэ еджапэ истадион егъэджэнэу щызэхашаагъэм судья 48-мэ ёшлэнгъэ къыща-гъэлъэгъуагъо. Урысъем и Кыблэ, Темир Кавказым, Черноземьем къарыкыгъэ судьяхэм теориемкэ ёшлэнгъэ зэхэш-клохэм аупльэгъуагъо. Яофшлэнгъирэ шлэнгъэмрэ зэрэзэпхыгъэхэр егъэджэнэй щаушетыгъ.

Адыгейим футболынкэ ифедрации ўыцэкэ зэлукэгъухэм ахэлэхъагъэх Вячеслав Охрименкэр, Игорь Холинир, Максим Васильченкэр. Судьяхэм яфизи-ческэ ухзазырынгъэ изытети аупльэгъуагъо. Зэхэшээло купым хэтхэу А. Будогоссэм, Ю. Чеботаревым, К. Верхолетовым къызэрэхагъэшьгъэу, Адыгейим щыщ судьяхэм шлэнгъэ дэгъухэр къагъэлъэгъуагъэх, зэнэкъокъухэр зэращэнхэм ифитынгъэ аратыгъ.

Шольырхэм къарыкыгъэ судьяхэм ашыцхэм уштэйнхэр атын алъэкыгъэп. Шлэнгъэ куухэр къэзыгъэльэгъуагъэхэм афэгушуагъэх, хэгъэгү, дунээ зэнэкъокъухэр зэращэнхэу афэлъягъуагъэх.

ФУТБОЛ. УРЫСЬЕМ И КУБОК

Ештэкэштум пчагъэр игъус

«Биолог» Прогресс — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ 1:5. Бэдээгүум и 15-м пээуплэу Прогрессым шызэдешлагъэх.
«Зэкъошныгъэм» хэтхэу къэлапчээм Иэгугаор дэзыдзагъэхэр: В. Яковлев, И. Бырлов, А. Делэкъу, А. Къонэ (пенальтикэ), Т. Осмоловский.

Футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» ишащэу Аульэ Рэшьиде зэрлийтэрэмкэ, тиешлаклохэр «Биологым» теклохтхэмэ къэшэгъошгүйгъэп. Я 8-рэ та��ийм эхуулэу «Зэкъошныгъэм» икъэлапчээ Иэгугаор къидадзи, 1:0 пчагъэр хүгъэ. В. Яковлевымэ И. Бырловымэ зэрэз «Биологым» ихагъэ Иэгугаор радзагъ. А. Делэкъор шыхъэлкээ зэогъэ Иэгугаор «Биологым» иухуумаклохэм ашыц тифи, къэлапчээм дидзагъ — 1:3. А. Къонэм пенальтикэ пчагъэм хигъэхуагъ.

Тиешлаклохэр ашыц шапхъэхэр ыукуагъэу судьям ылтыти, пенальтир ыгъэунэфыгъ. «Зэкъошныгъэм» икъэлэпчэутэу М. Васильевым ухзазырынгъэ дэгъу къыгъэлъагъу, пенальтир къызэклидээжыгъ. Зэлукэгъур

Зэхэзыщагъэр ыкИ къыдээз-гъэкъырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкэ Иофхэмкэ, Иэкыб къэралхэм ашы пээрэ тильэпэгъу-хэм адьяяэ зэлхын-гъэхэмкэ ыкИ къэ-бар жыгъэхэм иамал-хэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стянскэр, 236

Редакциер зыдэшиэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кэ заджхэрэ тхъапэхэу зипчагъэкэ 5-м емыжхэрэп ары. Сатырхэм азыагу 1,5-рэ дэлээр, шрифтыр 12-м нах цыкунэу Ѣытэп. Мы шапхъэхэм ади-маштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкегъэжохых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхыты-гъэр:
Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтын-хэмкэ ыкИ зэлты-Иэсикэ амалхэмкэ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпэ гъэоры-шапл, зэрэушыха-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зышаушахытырэр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкъошныгъэмкэ пчагъэр 4338
Индексхэр 52161
52162
Зак. 2241

Хэутынм узцы-кэлхэнэу Ѣыт ухьтэр Сыхытэр 18.00
Зышаушахытырэр ухьтэр Сыхытэр 18.00

Редактор шъхьаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхьаэр игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшыэдэжыр зыхыырэ секретарыр

ЖакИмыкъо А. З.

Нээлүүгъор зыгъэхзазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурубий.